

Sygn. akt V CZ 36/09

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z wniosku G.R.

przy uczestnictwie Z.W.

o rozliczenie spółki cywilnej i zniesienie współwłasności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 września 2009 r.,

zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Okręgowego, Sądu
Gospodarczego

z dnia 19 maja 2009 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 19 maja 2009 r. Sąd Okręgowy – Sąd Gospodarczy odrzucił jako niedopuszczalną skargę kasacyjną wnioskodawczyni G.R., wniesioną od postanowienia tego Sądu z dnia 6 marca 2009 r. w części oddalającej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego – Sądu Gospodarczego w O., wydanego w sprawie o rozliczenie spółki cywilnej i zniesienie współwłasności spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu. Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawczyni występując z wnioskiem o rozliczenie spółki cywilnej oznaczyła wartość przedmiotu sporu kwotą 46 278,51 zł, natomiast w skardze kasacyjnej jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazała kwotę 86 639,44 zł, mimo że w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji nie nastąpiło rozszerzenie powództwa. W apelacji oznaczyła wprawdzie wartość przedmiotu zaskarżenia również kwotą 86 639,44 zł, lecz okoliczność ta pozostaje bez znaczenia dla prawidłowego określenia wartości zaskarżenia kasacyjnego, ponieważ w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami (art. 383 k.p.c.). W konsekwencji, Sąd Okręgowy uznał, że rzeczywista wartość zaskarżenia kasacyjnego wynosi 46 278,51 zł. W sprawach gospodarczych o prawa majątkowe natomiast – jak wynika z art. 398² § 1 k.p.c. – skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych. Z tych względów skarga wniesiona przez wnioskodawczynię ulegała odrzuceniu (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

W zażaleniu na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną wnioskodawczyni zarzuciła Sądowi Okręgowemu obrazę art. 398² § 1 k.p.c. przez nieuwzględnienie faktu rozszerzenia żądania wniosku. Podniosła, że w piśmie procesowym z dnia 29 września 2006 r. wносиła o zasądzenie od uczestnika postępowania Z.W. dalszej kwoty 40 000 zł tytułem odszkodowania za obniżenie zysku w związku z prowadzeniem działalności konkurencyjnej. Wartość zaskarżenia apelacyjnego wynosiła zatem 86 639,44 zł i tą samą kwotą należy oznaczyć wartość zaskarżenia kasacyjnego. Skoro zaś wartość ta jest wyższa niż siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych, skargę kasacyjną trzeba uznać za

dopuszczalną. W konkluzji załóżca wносиła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uszło uwagi zarówno Sądu Okręgowego, jak i załóżcej, że dopuszczalność skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie podlegała ocenie przez pryzmat art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. Wnioskodawczynie domagała się „rozliczenia spółki cywilnej” z uczestnikiem postępowania Z.W. po rozwiązaniu tej spółki z dniem 27 grudnia 1997 r. i wносиła o zasądzenie od uczestnika kwoty 46 278,51 zł z tytułu przypadającego jej udziału w zyskach. Uczestnik domagał się natomiast zniesienia współwłasności spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego w budynku położonym przy ul. T. w W. przez przyznanie mu prawa do wymienionego lokalu.

Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 9 października 2008 r. oddalił wniosek o rozliczenie spółki cywilnej, zniósł współwłasność spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w budynku Spółdzielni Mieszkaniowej „K.” w W. przez przyznanie prawa do tego lokalu uczestnikowi Z.W., z równoczesnym zobowiązaniem go do spłaty na rzecz wnioskodawczynie kwoty 15 281,14 zł i zobowiązał wnioskodawczynię do wydania lokalu uczestnikowi. Oddalając wniosek o „rozliczenie spółki cywilnej” Sąd Rejonowy stwierdził, że uczestnik podniósł uzasadniony zarzut przedawnienia, gdyż roszczenie o wypłatę zysku przedawniło się najpóźniej z dniem 30 kwietnia 2001 r. Zaznaczył, że nie badał zasadności zgłoszonego w dniu 29 września 2006 r. żądania zasądzenia od uczestnika kwoty 40 000 zł z tytułu odszkodowania, ponieważ tego rodzaju roszczenie powinno być dochodzone w trybie procesu (art. 191 k.p.c.).

Na skutek apelacji wnioskodawczynie, Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 6 marca 2009 r. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w części obejmującej rozstrzygnięcie o zniesieniu współwłasności spółdzielczego prawa do lokalu i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, natomiast dalej idącą apelację oddalił. Wnioskodawczynie zaskarżając postanowienie Sądu Okręgowego w części oddalającej apelację, w skardze kasacyjnej oznaczyła wartość przedmiotu zaskarżenia kwotą 86 639,44 zł.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 listopada 1990 r., II CZ 169/09 (OSNCP 1992, nr 7-8, poz. 135), sprawy o podział majątku wspólnego wspólników po rozwiązaniu spółki cywilnej są sprawami gospodarczymi rozpoznawanymi przez sąd gospodarczy w trybie postępowania nieprocesowego. Zgodnie bowiem z art. 875 § 1 k.c. w związku z art. 617 i nast. k.p.c., likwidację majątku wspólnego wspólników spółki cywilnej po jej rozwiązaniu przeprowadza się w trybie właściwym dla zniesienia współwłasności. Sądy obu instancji prawidłowo rozpoznały sprawę w trybie postępowania nieprocesowego, Sąd Okręgowy natomiast błędnie oceniał dopuszczalność skargi kasacyjnej przez pryzmat art. 398² § 1 k.p.c., który dotyczy dopuszczalności skargi w sprawach rozpoznawanych w procesie. Kwestię dopuszczalności skargi kasacyjnej w postępowaniu nieprocesowym ustawodawca uregulował w art. 519¹ k.p.c. Z § 4 pkt 4 tego artykułu wynika, że skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach dotyczących zniesienia współwłasności i działu spadku, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Zgodnie z utrwalonym już orzecnictwem Sądu Najwyższego, wartością przedmiotu zaskarżenia w sprawach działowych jest wartość poszczególnych rzeczy i praw, których objęcie lub nieobjęcie podziałem kwestionuje skarżący, a także wartość roszczeń dochodzonych w tej sprawie, będących przedmiotem zaskarżenia. Z reguły wartość ta nie przekracza wartości udziału należącego do uczestnika wnoszącego skargę kasacyjną. Tylko wyjątkowo może być wyższa, np. wtedy, gdy uczestnik podważa samą zasadę podziału lub dochodzi roszczeń z tytułu nakładów (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, nr 1, poz. 11, z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60), z dnia 18 maja 2006 r., IV CZ 34/06, nie publ., z dnia 11 czerwca 2008 r., V CZ 29/08, nie publ. i z dnia 11 sierpnia 2008 r., V CSK 136/08, nie publ.).

Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie wartość zaskarżenia kasacyjnego jest niższa, niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na zasadzie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie, gdyż zaskarżone postanowienie mimo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu.